

AKTUÁLNE METODOLOGICKÉ PROBLÉMY SOCIÁLNO-PSYCHOLOGIC- KÉHO VÝSKUMU

V dňoch 26.-27. mája 1982 sa v priestoroch Spoločensko-vedného ústavu SAV uskutočnilo stretnutie sociálnych psychológov - riešiteľov úloh štátneho a rezortných plánov výskumu. Rokovania sa zúčastnilo 69 účastníkov z 30 pracovísk: 7 ústavov akadémie vied, 7 rezortných výskumných ústavov, 5 katedier psychológie pri filozofických fakultách a 11 pracovísk aplikovaného charakteru. Obsahové zameranie seminára, orientované na metodologické problémy, vychádzalo zo skutočnosti, že prvý a čiastočne aj druhý rok päťročnice v rámci riešenia výskumných úloh je venovaný príprave projektov výskumu. Metodologické problémy sa tak dostávajú do centra pozornosti. Skutonosť, že sa podujatia zúčastnili predovšetkým riešitelia výskumných úloh, sa odrazil aj v počte prednesených referátov: odznelo ich celkovo 37.

Po otvorení, v rámci ktorého rokovanie seminára pozdravil v mene oddelenia Predsedníctva SAV pre riadenie spoločenských vied doc.dr. Jozef Vladár, DrSc. a v mene Východoslovenského KNV jeho podpredseda PhDr. Jozef Dobšinský, CSc., začal sa odborný program, ktorý pozostával z 9 tematických blokov. Vstupný referát prvého bloku, venovaný teoreticko-metodologickým pro-

blémom výskumu v sociálnej psychológii všeobecne, predniesli PhDr. V. Kováliková, CSc. a doc. dr. J. Janoušek, CSc. Ďalšie referáty bloku boli venované metodologickým problémom výskumu styku /PhDr. O. Halmiova, CSc., a PhDr. A. Potašová, CSc., PhDr. I. Sarmány/, výskumu prosociálneho správania /PhDr. E. Šimová, CSc./, kooperácie /PhDr. D. Tatarková/ a problémom formulácie zákonov v sociálnej psychológii /PhDr. J. Kulka/.

Vstupný referát druhého tematického bloku, venovaný teoreticko-metodologickým aspektom sociálnopsychologického výskumu tzv. malých sociálnych skupín, predniesla PhDr. V. Bokorová. Ďalšie referáty bloku boli zamerané na otázky možnosti využitia stratometrickej koncepcie v našich podmienkach /PhDr. J. Kopal, CSc., PhDr. E. Schnitzerová, CSc./, ďalej na problémy výskumu sociálnej komunikácie v prostredí detského domova /PhDr. E. Schmidtová/ a na problémy formovania tvorivého kolektívu triedy /PhDr. M. Zelina/.

Obsah tretieho tematického bloku tvorili metodologické problémy výskumu v oblasti sociálnej percepcie. Vstupný referát predniesol PhDr. E. Komárik, CSc. Ďalšie referáty bloku boli venované otázke využiteľnosti Q-triedenia pri výskume interpersonálneho kognitívneho štýlu /PhDr. V. Špetuchová, CSc./, resp. popisu a skúmaniu vplyvu efektu Pollyany na pamäťový výkon /PhDr. I. Ruisel, CSc./.

Štvrtý blok bol tematicky zameraný na riešenie metodologických problémov výskumu postojov v sociálnej psychológii. Vstupný referát /autorov PhDr. L. Lovaša, CSc. a PhDr. J. Výrosta, CSc./ predniesol PhDr. L. Lovaš, CSc. a venoval v ňom pozornosť problémom identifikácie zložiek postoja, vzťahu meraného postoja a správania sa k objektu postoja ako ťažiskovým problémom v uvedenej oblasti. Skúsenostiam z aplikácie konkrétnych škálovacích procedúr boli venované referáty PhDr. J. Severovej a PhDr. M. Dobešovej.

Metodologickým problémom výskumu v oblasti masovej komunikácie bol venovaný piaty tematický blok. Vstupný referát /autorov PhDr. E. Hradiskej a PhDr. J. Kopala, CSc./ predniesla PhDr. E. Hradiská. Referát K. Hříchovej bol venovaný možnostiam uplatnenia experimentálnej metódy pri výskume masovej komunikácie.

Obsah šiesteho tematického bloku tvorili teoreticko-metodologické problémy výskumu hodnotových orientácií. Po vstupnom referáte, ktorý predniesol doc. PhDr. J. Hudeček, CSc., odzneli referáty, ktoré sa sústreďovali na riešenie špecifických otázok : vzťahu životných plánov aj hodnotových orientácií a problémov výskumu životných plánov /PhDr. O. Orosová/; problémov skúmania hodnotových orientácií cigánskej mládeže /PhDr. E. Žiaková/; analýzy sociálnopsychologických vplyvov na motivačný systém adolescentov /PhDr. J. Ihnacík, PhDr. A.

Výrostová, H. Zelená/ a na problémy etnografického výskumu hodnotových orientácií /PhDr. A. Pranda, CSc./.

Siedmy tematický blok bol venovaný doterajším výsledkom a úlohám sociálnopsychologického výskumu. Vstupný referát predniesla PhDr. V. Kováliková, CSc. Ďalšie referáty sa zameriavali na význam sociálnopsychologického výskumu detí v predškolskom veku /PhDr. V. Diešková, CSc./ na prejavy pozitívneho sociálneho správania sa v školskej triede /PhDr. G. Bianchi, PhDr. Ľ. Pálenik, CSc./ na vzťah kognitívneho vývinu a pozitívneho sociálneho správania sa detí MŠ /PhDr. K. Vonkomerová/ a na otázky sociálnej neúspešnosti dospievajúcich v školských triedach /PhDr. J. Ferjenčík/.

Doterajším výsledkom a úlohám sociálnopsychologického výskumu v oblasti pracovnej sféry bol venovaný vstupný referát ôsmeho tematického bloku, ktorý predniesol PhDr. T. Kolláril, CSc. Metodologickým problémom výskumu štruktúry pracovných kolektívov a sociálnym charakteristikám učňov v stavebníctve boli venované referáty, ktoré predniesli PhDr. J. Juhás a J. Ovečková.

Obsah deviateho tematického bloku tvorili teoreticko-metodologické problémy rozvoja etnopsychologického výskumu. Vstupný referát bloku predniesol PhDr. J. Výrost, CSc. Referát PhDr. A. Zeľovej bol venovaný problémom skúmania etnických postojov, PhDr. L. Kitu možnostiam skúmania etnických stereotypov a M. Frankovského

problémom výskumu národnostne heterogénnych pracovných kolektívov.

Rokovanie seminára viedli doc.dr.J.Janoušek,CSc., /dopoludnie 26.V.1982/, doc.PhDr. J.Hvozdík,DrSc. /odopoludnie 26.V. 1982/ a PhDr. V. Kováliková,CSc. /27.V. 1982/, ktorá rokovanie seminára zhodnotila a uzavrela.

V záverečnom slove sa orientovala na úlohy, ktorými sa budú riešitelia tém štátneho plánu a rezortných plánov výskumu zaoberať v najbližšom období. Konštatovala, že seminár splnil vytýčený cieľ a prostredníctvom vzájomnej výmeny informácií prispel k úrovni riešenia jednotlivých úloh. Pozitívne zhodnotila úroveň seminára i jeho organizačné zabezpečenie. S obsahom príspevkov, ktoré na seminári odznali sa naša odborná verejnosť bude môcť podrobnejšie oboznámiť prostredníctvom zborníka, ktorého vydanie je plánované na december 1982.

Jozef Výrost